

langt mere indgaaende Sammenligning til end det, der foreligger i Lovforslagets Motiver, og i, hvad vi her have hørt mundtlig af den ærede Minister, naar man skal kunne have en begrundet Mening om, hvad der er det Bedste. Jeg tror nu ikke, at man kan sige hverken her eller i andre Forhold, at Statsdrift ubetinget er skadelig og heller ikke, at den ubetinget er til at rose. Vi have Exempler derpaa under de nuværende Forhold; hvorledes ere ikke, naar vi se paa de sjællandske Jernbaner, Indtægterne gaaede ned, siden de ere gaaede over i Statens Hænder? Det skal jeg iøvrigt ikke komme nærmere ind paa, men Statsdriften har, saaledes som jeg tidligere har nævnt, ikke altid viist sig saa heldig, navnlig ikke, dengang Staten i Aarhundredets Begyndelse havde Pengevæsenet under sin Bestyrelse. Den ærede Minister kan have fuldstændig Ret i, at Kreditforeningernes Stilling i Sverig er en anden end den, som vore ville faae, de kunne jo ikke sammenlignes; nei, det er ikke saa ganske let at sammenligne dem, thi efter Lovforslaget prisgives vore Kreditforeninger jo, idet det lægges i Ministerens Haand, hvorledes Forholdet skal være mellem de enkelte Foreninger og Hovedforeningen. Det spæver kun i Ministerens Hoved, hvorledes det skal være, derfor kan jeg hverken benægte eller bekræfte, om dette er noget Andet end det, der gjælder i Sverig. Ministeren fastsætter og foreskriver, hvilke Forandringer der skal foregaa i Foreningernes Statuter, for at de kunne blive Interessenter. Det staar jo vistnok i Motiverne, at de kunne fortsætte deres Laanevirksomhed, men naar det ikke staar i Lovforslaget, saa have vi jo Exempler nok paa, og saa hentede fra de allerførste Dage, hvad det betyder, naar Noget staar i Motiverne. Det staar jo i Ministerens Haand, hvorledes han vil ordne dette Forhold, og hvorledes Regulativerne skulle være. Det er muligt, at der i Ministerens Hoved eksisterer et helt andet Forhold, og at der efter det skal være helt andre Forhold mellem de danske Kreditforeninger og Hypothekbanken end det, der findes i Sverig, men benægte skal man dog ikke, at i den svenske Hypothekbank er Selvfystyreprincipet i Virkeligheden indført. Det har Ministeren ikke kunnet benægte; og naar han har sagt, at i Norge have Debitorerne slet ingen Indflydelse, vil jeg dog bede de Herrer erindre, at der i Norge saa omtrent er almindelig Valgret til Stortinget, og at Stortinget, altsaa Flertallet deraf, vælger de to Direktører, saa at det altsaa, om end indirekte, bliver Debitorerne, der komme til at udøve Indflydelse paa,

hvorledes Banken skal bestyres. Om det er heldigt eller ikke heldigt, det er en anden Sag, men den høitærede Minister kan ikke sige, at i Norge have Debitorerne ikke Indflydelse derpaa, de have netop en meget stor Indflydelse derpaa. Og naar den ærede Minister atter og atter har paaflaaet — han kjender det naturligtvis langt bedre end jeg, og det er jo ogsaa rimeligt —, at Forholdet vil blive saaledes og saaledes, vil jeg minde om, at han før har taget feil. Men vi behøve jo ikke at henholde os til Paastanden, vi kunne jo se, hvorledes statsgaranterede Obligationer staa paa Verdensmarkedet, og det synes ikke at skulle give den ærede Minister Ret i hans Paastand. Naar den ærede Minister atter og atter fremhævede den store Betsignelse, som Hypothekbanken har været for Sverrig, og tilføiede, at man jo kunde spørge de svenske Landmænd, om den ikke har været til Betsignelse, ja, saa vil jeg sige, at det kan gjerne være, at denne Selvfystyrebank har været til stor Betsignelse for dem. Og jeg har heller ikke Noget imod, at Kreditforeningerne her, under en eller anden Form, knyttede sig sammen til fælles Virksomhed, men vel at mærke, de ensartede Kreditforeninger, thi det er mere end en løs Paastand, at det solidariske Ansvar skulde være det Afgjørende ved en saadan Sammenlutning, men jeg kan, som sagt, ikke have Noget imod, at de ensartede Kreditforeninger sluttede sig sammen. Det staar ganske vist ikke klart for mig, at det behøves, tværtimod, thi Kreditforeningsobligationernes Stilling paa Verdensmarkedet synes at tyde paa, at Pengemarkedet, trods Selvfystyreprincipet og trods det, at det kun er enkelte Egne, der have sluttet sig sammen og ikke det hele Land, ikke er i Tvivl om, at der er fuld god Sikkerhed; Prisen paa disse Obligationer har ikke været ugunstig paa Verdensmarkedet. Jeg slutter med at sige, at det forekommer mig, at det foreliggende Lovforslag ganske, eller saa godt som ganske, savner Oplysninger. Den mundtlige Debat har ikke klaret Sagen i saa Henseende og fra den høitærede Ministers Side er det ikke godtgjort, at der er nogen Trang i denne Retning. Under alle Omstændigheder føler jeg mig forvisset om, at man sætter Selvfystyret saa høit, at man ikke vil prisgive sine Interesser, sine allervigtigste Interesser i Enteltmands Haand.

Formanden (Berg): Det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds har forlangt Ordet for 3die Gang. Jeg antager ikke, at Nogen gjør Indsigelse. — Det ærede Medlem har Ordet.